

De oorspronkelijke eigenaar met de '60 'burst

Welke wil jij? Rob Winter en Robbert van der Ende inspecteren de oude en nieuwe LP Standard

Real deal

1960 Gibson Les Paul Standard vs Custom Shop reissues

Spreek over de eerste Les Paul Standards die Gibson produceerde en veel gitaristen houden het niet droog. Wij kregen de kans een origineel exemplaar uit 1960 uitgebreid te bespelen, een gitaar zoals Clapton gebruikte op het legendarische 'Beano'-album. Rob Winter bood graag een helpende hand (of twee).

tekst Mike Cachola foto's Rob Bakker

In 1958, 1959 en 1960 produceerde Gibson naar schatting 1700 Les Paul Standards. Daarvan zijn er nog maar zo'n 500 over en dat is jammer, want ze worden gerekend tot de beste gitaren ooit. De gitaar die Robbert van der Ende – eigenaar van Max Guitar met

winkels in Den Haag en Nijmegen – ons liet bespelen is gezien het serienummer een van de laatste 'bursts' uit die roemruchte periode. Van der Ende kocht de gitaar een half jaar geleden van de zoon van de eerste eigenaar. Die had de gitaar nieuw aangeschaft en daarna vele jaren gebruikt tijdens zijn werk als muzikant op

cruiseschepen. Soms, na thuiskomst, liet de eerste eigenaar de gitaar wel eens nachtenlang op de achterbank van zijn Lada liggen omdat "toch niemand belangstelling had voor zo'n ding".

Toen Van der Ende de gitaar kocht, was die in redelijke staat. Wel moesten de stemknoppen worden vervangen omdat ze helemaal vergaan waren (een veel voorkomend probleem bij oude Gibsons) en was het bevestigingsplaatje van de jackuitgang van de gitaar gebroken. Verder is de gitaar, inclusief elektronica en elementen, nog helemaal origineel. Die elementen zijn natuurlijk de legendarische PAF's, de eerste humbuckers, die door Gibson tussen 1957 en 1962 werden voorzien van een sticker met 'Patent Applied For', ook al werd het patent op de ruisonderdrukkende dubbelspoeler al in 1959 toegekend.

De Les Paul Standard uit 1960 wijkt in details af van de modellen die Gibson in 1958 en 1959 bouwde. Zo zijn de frets iets forser en is de hals juist platter en dunner dan die van de exemplaren uit de twee jaar daarvoor. De productie van de elementen was in 1960 nog niet gestandaardiseerd, zodat er verschillen kunnen zijn tussen PAF's uit de periode 1957–1962, bijvoorbeeld in het aantal windingen van de spoelen en de gebruikte alnico magneten.

De sunburst is op 'onze' 1960'er meer bruin dan rood (de oorspronkelijke kleur), wat je veel ziet bij Gibsons uit de jaren '50 en '60. De nitrocellulose lak is prachtig verveerd. Wat ontbreekt aan dit instrument is de adembenemende 'flame' die sommige oude Les Pauls bezitten. Die had de gitaar waarschijnlijk (nog) veel duurder gemaakt. Overigens was de overstap van het goud van de Goldtops naar de transparantere afwerking van de sunburst Standards de laatste poging van het management om de gestaag dalende populariteit van de Les Paul tegen te gaan. Daarna, in 1961, werd dit model uit productie genomen en omgetoverd in de gitaar die we nu als de SG kennen. Die gitaar werd overigens nog enige tijd Les Paul genoemd, omdat Gibson een contract had met gitarist Les Paul.

Tot 1963 was Gibson daarom verplicht de naam Les Paul te blijven gebruiken voor massieve gitaren en hem royalty's uit te keren.

Reissues

Waar zou je de beste gitaar ter wereld mee moeten vergelijken? Wij kozen voor een aantal reissues van de Gibson Custom Shop als referentiemateriaal. Deze heruitgaven van de Custom Shop behoren tot de beste Les Pauls die Gibson maakt, wat je terugziet in de prijs.

Gibson heeft, zacht uitgedrukt, niet altijd de juiste toon getroffen met zijn heruitgaven van beroemde modellen. Eind jaren '60 zetten gitaristen als Keith Richards, Jeff Beck, Eric Clapton, Mike Bloomfield, Jimmy Page en Peter Green letterlijk de toon voor een veel hardere vorm van elektrische blues die snel zou overgaan in rock. Allen bespeelden ze daarbij een Les Paul Standard met humbuckers, iets waar Gibson blij mee had moeten zijn, alleen werd juist dát model niet meer geproduceerd. Het was duidelijk dat de markt vroeg om de

>>

De koffer van de 1960 Les Paul is net zo vintage

feature

>> Standard die Clapton c.s. bespeelden, maar Gibson luisterde maar half. Als eerste werd in 1968 de Les Paul Goldtop weer in productie genomen, inclusief P-90 elementen (!) en daarna de Les Paul Custom met humbuckers. In 1969 volgde de Les Paul Deluxe, die weliswaar humbuckers had, maar dan in miniformaat, zoals de Firebird had. Blijkbaar waren productietechnische overwegingen voor Gibson belangrijker dan de roep om een Standard met humbuckers. De Firebird minihumbuckers bleken precies te passen in de Les Paul body's die waren uitgefreesd voor P-90's... tel uit je winst! Het zou nog tot eind jaren '70 duren voordat

Gibson weer een Standard zoals die (min of meer) bedoeld was op de markt zou brengen. Pas toen Gibson in 1986 werd verkocht aan het huidige management, werden de klassieke modellen uit de jaren '50 en begin jaren '60 weer in ere hersteld. En met de oprichting van de Custom Shop in 1993 kwam de ideale Les Paul weer een stapje dichterbij. Met name de Vintage Original Spec (VOS) Series zijn bedoeld om de beroemdste Les Pauls ook voor de gewone man/vrouw (met een ongewoon diepe portemonnee, dat wel) bereikbaar te maken. Wij kozen twee modellen uit deze serie voor een directe vergelijking.

En dan: dat geluid...

We vroegen Rob Winter, sinds jaar en dag gitarist bij Marco Borsato en vele andere Nederlandse artiesten en bovendien in het bezit van een van de beste gitaarsounds van ons land, om ons te helpen met het beantwoorden van de vraag of een Standard uit 1960 nu werkelijk zo goed is als de mythe ons wil doen geloven. Om 'de stem van God' uit te versterken kozen we een geheel originele, vintage Vox AC30 en de Lex Bos Superdrive, een overdrivepedaal dat door alle aanwezigen unaniem als beste van dit moment wordt beoordeeld.

Voor een compleet videoverslag van ons avontuur met de 1960 Les Paul kun je terecht op www.gitarist.nl. Laten we voor nu zeggen dat de reissues echt uitstekende gitaren zijn, maar dat ze qua bespeelbaarheid en geluid niet zijn opgewassen tegen 'the real deal'. Deze ontmoeting heeft voor mij in elk geval het idee van wat 'een goedklinkende gitaar' is, voorgoed veranderd. Warm maar niet modderig, fel maar niet scherp... Waar moderne gitaren wel eens uitsluitend uit compromissen lijken te bestaan, gaat dat niet op voor deze Les Paul uit 1960. Je kunt dus wél alles uit één gitaar halen, al is de treurige werkelijkheid dat het maar weinigen gegeven is een dergelijk instrument live te horen, te bespelen of te bezitten. Deze 1960 Les Paul zal te zien en te horen zijn op een speciale Gibson Custom Shop dag die Max Guitar op 14 april organiseert in Den Haag. Meer info op www.maxguitarstore.com

Met dank aan Robbert van der Ende en Rob Winter. 🎸

De evolutie van de Les Paul

Aangespoord door het relatieve succes van Fender begin jaren '50, besloot Gibson de hulp van Les Paul – destijds de beroemdste Amerikaanse gitarist – in te schakelen om de snel groeiende markt voor massieve elektrische gitaren te betreden. In de zomer van 1952 verscheen het resultaat van hun gezamenlijke inspanning, de Gibson Les Paul Model met twee P-90 elementen ('soapbars') en een trapeziumvormig staartstuk. De gouden afwerking (die hem de bijnaam Goldtop gaf) en de gewelfde top van dit model moesten voor eens en voor altijd duidelijk maken dat Gibson gitaren een klasse beter waren dan de bleke 'planken' van de concurrentie. Ruim een jaar later verscheen zowel de veel goedkopere sunburst Les Paul Junior als de luxe, zwarte Les Paul Custom. De Custom was uitgerust met de tune-o-matic brug en stopbar die nu gemeengoed zijn op talloze modellen en niet alleen van Gibson. Deze constructie werd vanaf 1956 ook op de niet-Custom Les Paul toegepast. De legendarische PAF elementen sieren de Les Paul vanaf 1957. In 1955 verscheen nog de Special – in feite een Junior met twee elementen. Hoewel de elektrische avonturen van Gibson zeker in de eerste jaren redelijk succesvol waren, leek de voorkeur van gitaristen eind jaren '50 over te slaan naar Fender, wat zeker met de populariteit van de flitsende, in 1954 verschenen Stratocaster te maken zal hebben gehad. En hoewel de elektrische gitaar nog jong was, liep Gibson het risico als ouderwets gezien te worden. Gibson topman Ted McCarty presenteerde daarop, in 1958, drie extravagante modellen: de Flying V, de Explorer en de nooit in productie genomen Moderne. In het tumult dat rond deze, voor die tijd buitenaards aandoende modellen ontstond, maakte het feit dat de Les Paul nu in cherry en later dat jaar in sunburst werd aangeboden niet erg veel indruk. De Les Paul Standard, zoals de gitaar nu werd genoemd, bleef met wisselend succes in het Gibson programma, tot McCarty besloot de hele lijn een make-over te geven. In 1961 verscheen de 'nieuwe' Les Paul, een model dat we nu kennen als de SG.

Gitarist
DIGITAAL

Bekijk de video van de vergelijking door Rob Winter van de 1960 Gibson Les Paul Standard en twee Custom Shop reissues op www.gitarist.nl/extra

